

L. Ritók Nóra

A nyomorszéle-blog

1.) A kezdetekről:

Eszembe sem jutott volna blogot írni. Rendszeresen publikáltam különféle oktatási portálokon is, és az ofoe-n (www.ofoe.hu) a Bukdácsoló esélyegyenlőség című naplóm olvasása után jött a felkérés Balla István újságírótól és Orosz Györgyi akkori főszerkesztőtől, az fn-ről, nem írnék e náluk is, az esélyegyenlőségi munkámról. Nekiláttam hát, sok kibeszéletlen konfliktussal a hátam mögött, eleinte csak a saját, tehetetlenségből adódó frusztrációm csökkentésére, írni.

A munkáról tudni kell, hogy a terepe a berettyóújfalui kistérség, annak is 1000 fő lélekszám alatti falvai, egy alapítvány, az Igazgyöngy Alapítvány végzi, és a mélyszegénységben élők esélyteremtésére irányul. Ez egyébként a 33 LHH kistérség egyike. A nyomorban élők zöme roma, munkanélküli, szakképzetlen, nagycsaládos. Ezekben a közösségekben nem ritka az analfabetizmus, megszenvedik az uzsorát, gyermekük pedig fiatalon kezdik újratermelni a nyomort. Mert, aki ezekben a családokba születik, annak sorsa már a fogantatás pillanatában megpecsételtetett. Életkörülményeik leginkább a fejlődő országokhoz hasonlíthatók, és évtizedek óta csak a tv megjelenésében változtak. Ezt a problémát próbáljuk munkatársaimmal megérteni, és utat keresni a megoldások felé, komplex módon.

2.) A blog fogadtatása:

Pár hete írtam már, kommentelték is sokan, egyre többen azok közül, akikkel nem lehet vitatkozni. Akikkel lehetett, azokkal értelmes, több szempontot beemelő viták voltak. A szélsőségeseket viszont csak a primitív megszólalások érdekelték. Egyre jobban durvult a dolog. Végül fenyegetéseket kaptam, személyes információkat tárgyaltak ki rólam, és egyre többször lehetetlenítették el a kommentek olvasását is kitörölt oldalakkal, és obszcén kifejezésekkel. Úgy éreztem, eltűnik a blog eredeti témája, már csak a balhé, a másik lealázása marad. Szóltam az fn-nél, hogy ez nekem nem megy. Lehet, hamar rábólintottam a lehetőségre, de nekem nincs időm mindig a gép előtt ülni, hogy moderáljam, mert dolgoznom kell. És nem bírom, ami a kommenteknél folyik, mert én nem ezt akarom a bloggal. Ezután jött az a megoldás, hogy letiltották a kommenteket, és csak egy email cím maradt. Öszvér megoldás, de töredékére csökkentette a köpködő leveleket, és maradt a vitatkozó, érvelő, illetve a segítő, odaforduló. Ezek megválaszolását elgyőztem.

Az odafordulók: a blog olvasói között egyre többen jelentkeztek segítők itthonról és külföldről is. Adományozók, önkéntes munkát ajánlók, támogatók, cégek, a társadalmi szerepvállalás keretében. Én sem gondoltam, hogy ekkora segítség lesz ez az alapítványnak. Ma már pl. használt ruhával a települések családsegítőit is elláthatjuk. Támogatásuk lehetővé tette, hogy egy-két innovatív ötletem, mint pl. az igazgyöngy-ösztöndíj, vagy a villanyóra projekt támogatókat kapott, és ezekből a felajánlásokból működtethető. Vagy az, hogy gyerekeket-családokat patronáló kapcsolatokat sikerült kialakítani. Fontos persze, hogy átlátható, szabályos legyen ezek működtetése, illetve a visszacsatolások mindig megtörténjenek.

3.) A blog hatása:

Legfontosabb, hogy – a visszajelzések alapján – a probléma közelebb kerül a társadalomban az ettől fizikailag távolabb, illetve a jobb körülmények között élőkhez. Akik olvassák, sokszor elképednek, hogy ez itt van, Magyarországon, 2012-ben. Sokaknál a szemlélet is változik, és a korábbi elutasításból lassan megértés és tenni akarás lesz. Sokan el is jönnek hozzánk, és utána már végképp megérinti őket a probléma, segítők lesznek. Szóval - bár nem szeretem ezt a szót – „érzékenyíti” a többségi társadalmat.

Lehetőséget ad e csoportok számára a szoldiratás kifejezésére, támogatásokkal, pl. kinőtt gyermekruhákkal, iskolaszerekkel, játékokkal. Egyre több cég is felcseréli a korábbi óvodakerítés-festést a nálunk történő önkénteskedésre. Határozottan érzem, hogy a blog sokak előítéletét lebontja.

Fontos az is, hogy felsőoktatási intézmények használják, tananyagaik életszerűvé tételére. Ez indította meg pl. a szociológus hallgatók gyakorlatait nálunk, az előadásokat az egyetemeken, amire meghívást kapunk. Sok dolgozat, szakdolgozat készül az itt folyó munkáról, még külföldről is volt már hallgatónk.

4.) Vélemények:

A blog, az internet lehetőségeit kihasználva terjed, sokan megosztják az épp aktuális, őket érdeklő, vagy megérintő beírásokat. Aztán hol itt, hol ott bukkan fel egy-egy komment. Néha a kurucinfón, néha szakmai, vagy politikai blogokon. Sokan hivatkoznak rá, mások további segítőköt szereznek. Érdekes néha nekem is olvasni, hogy pl. „bizonyára bipoláris” vagyok. Mert nem lehet rajtam elmenni, hisz egyszer dicsérő, másszor meg elítélő dolgokat írok a cigányokról. Ez persze szándékolt. Azt írom, amit tapasztalok, és amit érzek. És ez a probléma nem fekete-fehér. Pont ezt próbálok megértetni.

És persze sok a pozitív bejegyzés is. Itt van pl. egy, ami különösen pontosan határoz meg: „A szociálpolitikai gyakorlati szakemberek és civil közéleti szereplők egyik emblemikus személyisége L. Ritók Nóra, az intenzív szociális munkát végző, és ehhez az önkormányzati intézményeket több-kevesebb sikerrel koordinálni is igyekvő berettyóújfalui művészeti iskola igazgatója. Az ő Nyomor széle című blogja talán a leggazdagabb reflexió a mai Magyarország szociális ügyeiről, és humán közszolgáltatásainak problémáiról. (...) A szakma elitje olvassa, hivatkozza, mérlegeli a felvetéseit. A blog tartalma a tudásmegosztás, a biztatás és önbiztatás, a nyomásgyakorlás és az önvédelem bonyolult keveréke.”

Talán a nyomásgyakorlás és az önvédelem kérdését meg kell magyaráznom. Hamar rájöttem, hogy azok is olvassák, akikről írok, (no nem a mélyszegénységben élők, bár néha hozzájuk is eljut), hanem a hivatalok munkatársai. Azok, akik munkájának visszasságait éppúgy megírom, mint a cigányokkal kapcsolatos, néha ellentétes dolgokat. Volt, aki felháborodottan támadott, hogy nem jó színben tüntetem fel őket...úgy kellett szólnom, hogy sem település, sem név nincs a cikkben...ha magára ismert, az a „véletlen műve”...

De fegyver lett a nyilvánosság, amit persze óvatosan használok, mert nem elmélyíteni szeretném a konfliktusokat, hanem megoldani, előre vinni a dolgokat. Ehhez pedig szükség van a hibák feltárására is. Nem bűnbakokat akarok csinálni, hanem jobbat tenni folyamatokat, javítani lehetőségeket, emberibbé tenni a hivatali szemléletet.

Kérdezhetnék, hogy miért vagyok olyan magabiztos abban, hogy jól látom a dolgokat.? A válaszom: tele vagyok kétkedésekkel. Én nem vagyok szociológus, sem jogász. Nem ezt tanultam. Emberi szemmel nézek dolgokat, persze igyekszem alaposan körbejárni egy-egy problémát, megkérdezve hozzáértőket is, mielőtt leírok valamit. Egy dolgot tartok mindig szem előtt: hogy az, amit csinálok, az egyenlő bánásmód törvényének érvényesítése mentén, a kreatív útkeresés során, a helyzetek megoldásáért történjen.

Egyszer egy hivatali jegyzőkönyvben azt írták rólam, hogy „dilettáns bajkeverő” vagyok. Azt hiszem, a munkánk eredményei már megcáfolták ezt. Azoknak az élete ugyanis jobb lett, akikért dolgozunk. Lassan elcsitultak már körülöttem is az indulatok. Megértik, hogy civilként nagyobb a mozgásterem, és sokan már el is fogadják a segítségünket az intézmények részéről is. Fontosnak tartom, hogy partnerek legyünk ebben a munkában. Mindannyian. Azt hiszem, ebben is segít a blog.

Sokszor úgy tűnhet, politizálok a blogban, pedig nem így van. Csak és kizárólag szakmai kérdéseket vetek fel, amit sokan sajnálatosan politikai támadásnak értelmeznek a regnáló kormány ellen. Vannak olyan vélemények, ahol ezt szememre vetik. Ha a blogot a baloldali kormányzás ideje alatt kezdem írni, akkor is hasonló lenne. A probléma ugyanis jóval régebben kezdődött, mint a politikai besorolás.

További információ: www.igazgyongy-alapitvany.hu

Az előadásomban a nálunk készült fotók mentén mutatom be a blogot, annak hatását, a munkánkat, az eredményeinket és kudarcainkat.

A blog ezen a héten gazdát cserél. Az fn-ről(helyesebben a hír24-ről) a hvg-hu-ra kerül. Bízom benne, hogy itt még komolyabb hatást válthat ki, talán a döntéshozók ingerküszöbét is eléri a benne felvetett problémák.

(**Megjegyzés:** Az Igazgyöngy integrációs modell egy hármas pilléren nyugvó innováció. Teljes spektrumában egy Told nevű zsáktelepülésen kerül fejlesztésre. A falu magában hordozza mindazt a problémát, ami ma az integrációt, a romák helyzetét, a szegregátumokat jellemzi. Az oktatás- család gondozás (közösségfejlesztés)- intézményi együttműködések generálása terén már sikereket tudunk felmutatni a mélyszegénységben élő romák integrációja terén.)

Szöveg, Fotók: L. Ritók Nóra ©

